

Holmas Elina

21.5.2024

1(4)

Sosiaali- ja terveysministeriö

kirjaamo@stm.fi

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi vammaispalvelulain muuttamisesta (VN/24520/2023)

Tapaturmavakuutuskeskus (TVK) on työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen lakisääteinen keskusyhteisö, joka toimii asiantuntijana työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen vakuutuksen toimeenpanossa ja kehittämisessä.

TVK antaa lausuntonsa työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen toimeenpanon näkökulmasta ja toteaa seuraavaa.

TVK kannattaa esityksen tavoitetta turvata vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutuminen ja palveluiden saatavuus sekä tavoitetta selkeyttää hyväksytyin vammaispalvelulain (675/2023) soveltamista niin, että laki säilyy vammaisille henkilöille tarkoitettuna erityislakina.

Hyvinvointialueilla on velvollisuus järjestää vammaispalvelulain mukaisia palveluita myös työtapaturmassa vahingoittuneelle henkilölle

TVK pitää tärkeänä, että työtapaturmassa vahingoittunut tai ammattitautiin sairastunut työntekijä saa vammasta tai sairaudesta johtuvat välttämättömät palvelut kuten palveluasumisen hyvinvointialueelta ja ettei hänen oikeutensa näihin vammaisuudesta johtuviin erityisiin palveluihin heikenny esimerkiksi hyvinvointialueen taloudellisen tilanteen vuoksi.

Holmas Elina

21.5.2024

2(4)

Työtapaturma- ja ammattitautivakuutusta toimeenpanevilla vakuutusyhtiöillä, Valtiokonttorilla ja TVK:lla (jäljempänä vakuutuslaitos) ei ole vammaispalveluiden järjestämisvastuuta. Vakuutuslaitokset korvaavat vahingoittuneelle hyvinvointialueen hänelle järjestämistä välttämättömistä palveluista - sairaanhoidosta mukaan lukien lääkinnällisestä kuntoutuksesta sekä muusta kuntoutuksesta kuten palveluasumisesta, asunnonmuutostöistä ja päivittäisissä toiminnoissa tarvittavista apuvälineistä - aiheutuvat kustannukset työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetyn mukaisesti. Vakuutuksesta korvataan tarpeellisia ja kohtuullisia kustannuksia tai korvattavasta vammasta ja sairaudesta aiheutuvia lisäkustannuksia.

Hyvinvointialueilla on velvollisuus järjestää sosiaalihuolto- ja vammaispalvelulain mukaiset palvelut myös työtapaturmassa vahingoittuneelle tai ammattitautiin sairastuneelle työntekijälle. TVK yhtyy esitysluonnoksessa todettuun: hyvinvointialueiden järjestämisvastuuseen kuuluu velvollisuus huolehtia siitä, että alueella on saatavissa sekä ensisijaisen että toissijaisen lainsäädännön mukaisia palveluita yhdenvertaisesti asukkaiden tarpeiden mukaan. Hyvinvointialueilla on vastuu huolehtia palveluiden yhdenvertaisesta saatavuudesta kaikissa tilanteissa.

Elämänvaiheeseen liittyvä tavanomainen palvelutarve tulee erottaa vammasta tai sairaudesta johtuvasta erityisestä tarpeesta

Vakuutuslaitokset maksavat työtapaturma- ja ammattitautilain perusteella korvausta korvattavasta vammasta tai sairaudesta johtuvista välttämättömistä sairaanhoidon tai kuntoutuksen kustannuksista. Korvausharkinnassa olennaista on ehdotetun palvelun todennäköinen syy-yhteys korvattavaan vammaan tai sairauteen ja että palvelutarve (hoidon ja avun tarve) johtuu nimenomaisesti korvattavasta vammasta tai sairaudesta aiheutuvista toimintakyvyn rajoituksista. Mikäli palvelutarve johtuu muusta syystä, vakuutuslaitos ei korvaa siitä aiheutuvia kustannuksia. TVK pitää tärkeänä, että vammaisen henkilön palvelutarvetta arvioitaessa hyvinvointialue ottaa huomioon ja

Holmas Elina

21.5.2024

3(4)

erittelee henkilön normaaliin ja tavanomaiseen elämänvaiheeseen liittyvän palvelutarpeen vammasta ja sairaudesta johtuvasta erityisestä palvelutarpeesta.

Työtapaturma- ja ammattitautilain 143 §:n mukaan, jos sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava viranomainen on muun lainsäädännön nojalla antanut työtapaturma- ja ammattitautilain mukaiseen korvaukseen oikeutetulle kuntoutuspalveluja ja tukitoimia, jotka kohdistuvat samaan tarkoitukseen ja samaan aikaan kuin vahingoittuneelle tämän lain mukaan korvattava kuntoutus, oikeus korvaukseen siirtyy tältä osin edellä mainitulle viranomaiselle. Vastaavasti uuden vammaispalveluin (675/2023) 40 §:ssä säädetään, että jos vakuutuslaitoksen tulee suorittaa vammaiselle henkilölle korvausta työtapaturma- ja ammattitautilain tai sitä vastaavan aikaisemman lain nojalla ja hyvinvointialue on antanut hänelle samaan tarkoitukseen ja samaan aikaan kohdistuvia vammaispalvelulaissa tarkoitettuja palveluita tai tukitoimia, siirtyy oikeus korvaukseen hyvinvointialueelle tilitystä vastaan sellaisena kuin vakuutuslaitoksen olisi tullut suorittaa korvaus vammaiselle henkilölle, jollei hyvinvointialue olisi tätä palvelua tai tukitointa antanut.

Korvauksen maksamiseksi hyvinvointialueelle vakuutuslaitos tarvitsee tiedon vahingoittuneelle työntekijälle vamman tai sairauden johdosta annetuista palveluista (asiakas-/palvelusuunnitelma ja selvitys palvelutarpeen arvioinnista) sekä tilityksen aiheutuneista kustannuksista ja niiden laskutusperusteista (asiakasmaksulain mukainen määräytymisperuste).

Kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminnan vakuuttamisvelvollisuus ilmenee selkeämmin laista

TVK pitää hyvänä, että vammaispalvelulain 27 §:ään lisätään viittaus osittain voimaan jätettyyn vanhan sosiaalihuoltolain (710/1982) 27 e §:n 3 momenttiin. Viittaus on työtoimintaan osallistuvan kehitysvammaisen henkilön työtapaturma- ja

Holmas Elina

21.5.2024

4(4)

ammattitautiturvan kannalta keskeinen ja merkityksellinen, koska viitattu säännös sisältää hyvinvointialuetta velvoittavan vakuuttamisvelvollisuuden. Sosiaalihuoltolain työtoimintaa koskevassa säännöksessä säädetään työtoiminnan järjestäjän velvollisuudesta vakuuttaa työtoimintaan osallistuva työtapaturma- ja ammattitautilain 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella.

Lisätietoja

Lisätietoja lausunnosta antaa Elina Holmas, p. 040 922 5541 (etunimi.sukunimi@tvk.fi)

Tapaturmavakuutuskeskus

Janne Reini
Toimitusjohtaja